

ДЕПУТАТИ ЗАТВЕРДИЛИ МАЖОРИТАРНУ СИСТЕМУ ВИБОРІВ

Київ (УНІАР). — Тут 10-го листопада на пленарному засіданні сесії Верховної Ради України депутати більшістю голосів схвалили в першому читанні проект закону про вибори, у якому затверджується стара мажоритарна виборча система, згідно з якою всі 450 депутатів майбутнього нового парламенту обиратимуться по одномандатних

виборчих округах.

Пропозиції політичних партій щодо пропорційної або змішаної системи виборів не пройшли. Законопроект 16-го листопада депутати розглянуть в другому читанні. Питання про обрання Центральної виборчої Комісії відкладено до повного схвалення нового закону про вибори.

КНДС ПРОГОЛОСИВ СЕБЕ ПЕРЕДВИБОРЧИМ БЛЮКОМ

Київ (УНІАН). — Тут на засіданні президії ради Конгресу Національно-Демократичних Сил України проголошено передвиборчий блок демократичних сил. Участь взяли представники Української Республіканської Партії, Демократичної Партії України, Всеукраїнського Студентського Університету, Комітету Солдатських Матерів, Товариства Пресованих, Комітету „Крим з Україною. Соборність” та Товариства Козаків Києва і області.

Учасники засідання ухвалили провести 4-го грудня перший установчий з'їзд КНДС, який проголосив себе передвиборчим блоком. На пропозицію київського осередку Козацького Товариства обговорено питання щодо ставлення національно-демократичних сил до спроби лівих партій святкувати річницю більшовицької революції.

Голова УРП Михайло Горинь зазначив, що 7-го листопада узаконювати як свято нема причини, бо за всю історію в Україні в цей день не сталося ніякої значної події. Більшовики здійснили переворот у сусідній державі — Росії. Тому

Є. СВЕРСТУК В НЬОАРКУ

Ньюарк, Н. Дж. — Приятелі Руху Північного Нью-Джерсі влаштовують зустріч з визначним літературним критиком, поетом, есеїстом, кол. політичним в'язнем, редактором газети „Наша віра” Євгеном Сверстюком, який виголосить доповідь на тему „Релігія і політика”. Зустріч відбудеться у п'ятницю, 19-го листопада, о год. 7:30 вечора в залі церкви св. Івана Христителя, Сентфорд авеню в Ньюарку.

Українського полковника призначено начальником штабу військ ООН

Сараєво, Боснія і Герцеговина. — Українське телебачення у неділю, 7-го листопада, повідомило, що генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Бутрос Бутрос-Галі призначив полковника українського батальйону ООН Шинченка начальником штабу миротворчих військ ООН у секторі Сараєва. Незабаром полковник Шинченко приступить до виконання своїх обов'язків.

Як відомо, у миротворчих військах ООН в Сараєві майже від самого початку перебуває батальйон 36-ї бригади Сил України.

„Ми дочки твої, Україно”

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Т. Кардашинець). — Назва дівочої групи „Чарівна” гармонічно якнайліпше і зовнішністю, і з талантами дітям, що творять цю групу. Вродливі, повні юного завзяття і любові до української пісні, яку несуть поміж людей і поза Україною, вони володіють напрохуд чистими милозвучними голосами. Додати до цього прегарну своєрідну гармонію співу і високу музичну культуру — всі закінчили Харківську консерваторію — і вони чарують.

Знайомимось з ними в редакції „Свободи”, в якій побувало вже безліч гостей з різних місцевостей України, а от з Харкова не було, вони перші. Керівник ансамблю — Тетяна Маслак, альт, грає на кобзі; Олена Аленькіна, друге сопрано, грає на буюні (перкаші); Оксана Юшківа, ліричне сопрано, грає на скрипці, та Світлана Коваленко, альт, бандуристка.

Прохасмо співачок „розповісти” про себе спочатку співом. Не дають себе довго просити, радо погоджуються, і полилися пісні:

Члени вокального ансамблю „Чарівна” в редакції „Свободи” (зліва): О. Аленькіна, О. Юшківа, Т. Маслак і С. Коваленко.

„Добрий вечір, тобі...”, „Чом ти не прийшов...”, „А потім несподіванка...”, „Щедрик”. Чистий-пречистий спів, голоси їх, мов з природи дібрані до себе, зливаються в один голос. Співають — ноту за нотою називають, мов перли. Славно, чарівні!

В безпосередній ширій розмові діляться, доповнюють одна одну, розповідають, що вони щойно повер-

ЗАТРИМАНО ЛІДЕРА „БІЛОГО БРАТСТВА”

Київ. — „Радіо Свобода” повідомляє, що в столиці України затримано лідера релігійної організації „Юсмакос” („Білого братства”) Юрія Кривоногова і Марію Деві Христос (Марину Цвигун). Затримано також понад 40 юсмаків, які проникли в київський собор св. Софії та розпочали там свої ритуальні танці. Коли прибули міліціанти і запропонували їм залишити собор, юсмаки почали вчиняти опір. Під час сутички собор залито протипожежним речовиною і пошкоджено дорожні знаки. Кривоногова звинувачують в організації масових безпорядків у соборі св. Софії, а юнаків та дівчат затримують для встановлення їхніх імен та прізвищ. Чий відпас встановити, тих відправляють по домівках, інших утримують в ізоляторах та лікарнях, де психологи намагаються з'ясувати, що з ними діється.

Генерал-полковник міліції Валентин Недригайло повідомив, що затримані юсмаки негайно оголошують себе голодівкою і без води і їжі людина може загинути вже на сьомий день. Працівники правоохоронних органів вважають, що в Києві ще ніколи не було такого напруження. На їхню думку, юнаки і дівчата загінюють юнаків і закодовані на самовбивство. Закодована на самовбивство і Марія Цвигун, яка тепер називає себе Живим Богом Марією Деві Христос. Вона твердить, що мусить „пролити свою кров за святих, бути принесеною і розп'ятою, щоб перемогти світ гріха”. Майже всі затримані юсмаки є у віці до 20 років, а їхні батьки для розшуку своїх дітей створили організацію „Порятунок”. Вони вважають, що екстрасенсорні здібності Кривоногова використовують не на добро, а на зло людям. Детектив Василь Макарчук повідомив, що розшуку дітей дуже ускладнилися, бо юсмаки пішли у підпілля.

З'ясувалося, що народжений у Воронежі Ю. Кривоногов, раніше працював у Київському Інституті Кібернетики в лабораторії штучного інтелекту. Дослідження і праця над створенням електронного інтелекту і над перетворенням природного інтелекту на штучний були дуже засекречені. Про це розповідається в „Російській Газеті” з 9-го листопада. Керував лабораторією відомий академік, хірург Ніколай Амосов, лауреат усіх найвищих союських премій, герой труда, а нині народний депутат України. Тож дехто вважає, що знаменитий хірург у кібернетикі щось недоглянув і „випустив джін із пляшки”, бо після припинення праці над темою, Ю. Кривоногов уже не міг зупинитися. Свідомо, що незвідомо, йому допомагали ті, які давали дозвіл на лекції в усіх містах України, дозволили йому відкрити Інститут Душі „Атма” і зареєстрували „Біле братство” в Міністерстві Юстиції України, узаконивши його діяльність. Тільки після того, як почали зникати підлітки й бачили зчинили тривогу, організацію „Юсмакос” заборонили. Тепер її називають „духовним Чорним леєм”, що вражає умом і душою дітей та юнацтва.

Загрозливіша Кривоноговим молода журналістка Марина Цвигун проповідує кінець світу, який, за її словами, мав би статися

(Закінчення на стор. 5-й)

Вбито лідера кримських татар

Симферопіль (УНІАР). — Тут 7-го листопада вранці біля тролейбусної зупинки знайдено знівечене тіло Юрія Османова — відомого кримсько-татарського дисидента і колишнього політв'язня, котрий очолював небагатовислову і маловпливову організацію „Національний Рух Кримських Татар”, яка була в опозиції до Меджлісу кримських татар.

Президія Меджлісу оприлюднила заяву, в якій висловлено обурення з приводу жорстокого вбивства активіста татарського національного руху Ю. Османова.

Висловлено також припущення, що злочин вчинено з метою кинути тінь на Меджліс в очах народу, оскільки Ю. Османов і його прихильники стояли на проросійських позиціях, а Меджліс виступав за Крим у складі України. Президія Меджлісу заявила, що терористичні дії протирічать основним принципам кримсько-татарського національного руху.

І. ГЕЛЬ В НЬОАРКУ

Ньюарк, Н. Дж. — Місцевий 28-й Відділ СУА запрошує на доповідь Івана Геля, довголітнього в'язня, відомого суспільного та релігійного діяча і заступника голови Львівської Обласної Ради, на тему „Ситуація в Україні — політика, економіка і духовність”. Доповідь відбудеться у середу, 17-го листопада, о год. 7-й вечора в залі церкви св. Івана Христителя, Сентфорд авеню, в Ньюарку. Паркувальна площа охороняється.

(Закінчення на стор. 5-й)

ЗСА перевірятимуть втрути з приводу торговельного бойкоту Ізраїля

Нью Йорк. — Щоденник „Нью Йорк Таймс” помістив цікаву вістку про те, що головний керівник Уряду відповідальний за торгівлю країни зарядив цілорічну перевірку втрат американських фірм, заподіяних їм арабами з уваги на економічне бойкотування Ізраїля і фірм, що торгують з ним.

Результати цієї перевірки, що їх зарядив торговельний представник Уряду президента Білла Клінтона Мікі Кентор, можуть привести до можливих економічних санкцій проти арабських країн. Своє заарядження М. Кентор мотивує вимогою від кількох сенаторів ще минулої весни. Це потягнення є ще одним кроком Уряду ЗСА в намаганнях закінчити цей 44-річний економічний бойкот Ізраїля.

Як відомо, деякі арабські країни ведуть економічний бойкот проти Ізраїля від часу його постанови в 1948 році. Арабська ліга, що об'єднала 21 країну, встановила у 1951 році також і бойкот тих підприємств, які провадять торгівлю з Ізраїлем. Американський закон не дозволяє американським фірмам бойкотувати Ізраїль. Однак ці ускладнені вимоги вплинули негативно на фірми, що у висліді стримали будь-які торговельні спілкування на Близькому Сході.

Згідно з твердженнями Вілла Маслова, редактора інформативного листка „Звідолення Бойкоту”, що його видає Американський

жидівський конгрес, то ще тільки невелика горстка арабських країн — біля 12 залишилися учасниками бойкоту. Він твердить, що й між тими останніми вже поширюється нехті до бойкоту. Тому відразу заявив, що кінцем є зробити таку перевірку, щоб довідатися, скільки втрат зазнали американські фірми від цього бойкоту.

Якщо згадана перевірка вийде за матиме докази, що американські фірми потерпіли втрати з приводу цього бойкоту, то М. Кентор може примістити торговельні санкції супроти тих країн.

Перевірку переводитиме Міжнародна торговельна комісія.

ДОПОВІДАЧІ З УКРАЇНИ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк, Н. Й. — Координаційний Комітет Допомоги Україні, Українська Американська Координаційна Рада та Український Конгресовий Комітет Америки влаштовують доповідь гостей з Києва, генерального секретаря Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), Михайла Слабошпицького та економіста УВКР Юрія Кудряшова на тему „Підготовка до виборів в Україні і шанси демократів”. Доповідь відбудеться у середу, 17-го листопада, о год. 6-й вечора у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню, в Нью Йорку.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКІ СИЛИ безпеки провели кілька рейдів в арабські квартали Парижу, Марселі, Ніцци, Тулузи, Бордо і Страсбургу, заарештувавши 88 мусульман. Всіх їх підозрюють у зв'язках з альжирськими фундаменталістами, винними у недавньому викраденні трьох французьких громадян. Серед заарештованих є один імам. Під час рейду зконфісковано великі суми грошей, фальшиві посвідчення і документи фундаменталістичної організації Ісламський фронт порятунку, проголошеної в Алжирі поза законом. В заяві французького міністерства внутрішніх справ сказано, що уряд ніколи не забороняв діяльність релігійних організацій і свободи віровизнання, але він не дозволить, щоб під виглядом релігійної діяльності реакційні сили провадили політику, яка веде до хаосу і загрожувала безпеці французів.

ГОЛОВА ПАЛЕСТИНСЬКОЇ визвольної організації Ясір Арафат обвинуватив Сирію в тому, що вона дала свободу дії екстремістським силам, які виступають проти палестинсько-ізраїльського договору. Я. Арафат закликав країни Європейського союзу післати в смугу Гази і місто Єрихон міжнародні сили, щоб допомогти палестинцям в період введення там автономії. У розмові з журналістами Я. Арафат дав зрозуміти, що ця пропозиція зустріла прихильний реакцію з боку міністрів закордонних справ європейських країн.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД пішов в Росію дві групи спостерігачів за виборами в Державну думу, які відбудуться 12-го грудня. Одна група відправиться в Москву, а друга — на Далекий Схід. У складі „москвоєської групи”, яку очолює заступник міністра закордонних справ Японії Сюдзо Адума, будуть входити п'ять депутатів парламенту, а також п'ять представників міністерства закордонних справ, місцевих адміністрацій і приватних компаній. Депутати парламенту перебуватимуть у столиці Росії від 10 до 14-го грудня, а інші спостерігачі — від 1 до 20-го грудня. Японські спостерігачі прибудуть в Росію на запрошення Москви.

НЕВДАЛОЮ ВИЯВИЛАСЯ спроба замаху на життя прем'єр-міністра Афганістану Гульбедині Гекматіяра. Під час засідання кабінету міністрів у Чарасібі (коло 40 км від афганської столиці), де розташована головна квартира гекматіярівської Ісламської партії Афганістану (ІПА) і голови уряду, в кімнату ввірвалася людина з вибуховим пристроєм, але його вчасно знешкодили охоронці. Один з керівників ІПА повідомив, що ця акція була підготовлена працівниками одного з відділів колишнього міністерства державної безпеки при марксистському керівництві Афганістану.

ОДИН З ПРИБЛИЗНИКІВ Руслана Хасбулатова в колишній Верховній Раді Російської Федерації повідомив, що Р. Хасбулатов почувається впевнено і його психологічний стан нормальний. Чутки про те, що Хасбулатов пережив в'язниці в Лефортово період наркотичного „заломлення”, він назвав журналістичною вигадкою і намаганням видати бажане за дійсне. Колишньому спікеру поки що не дозволяють зустрічатися з рідними, а його постійними співрозмовниками є два адвокати і слідчі. У розмові зі слідчими Хасбулатов не визнає себе винним і вважає справу, яку він захищав у вересні — жовтні, справедливою.

ПУЕРТО-РІКО ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЧЛЕНОМ КОММОНВЕЛТУ

Сан Хуан, Пуерто-Ріко. — У неділю, 14-го листопада, пуерторіканці вирішували політичне майбутнє своєї країни. 3.8 мільйона осіб, які населяють цю острівну країну, вирішували, залишатися їм у коммонвелті зі З'єднаними Штатами Америки, стати 51-им американським штатом чи зробити цілком незалежною державою. Вислід голосування — 48 відсотків за статусом коммонвелту, 46 — за штатом і тільки 4 відсотки за незалежністю.

В голосуванні взяло участь коло 70 відсотків зареєстрованих виборців. Голосування почалося о 8-й год. ранку і закінчилося о 3-й год. по полудні. Непередодні плебіситу губернатор острова Педро Рос-

сельно передбачив, що перемогу здобудуть прихильники того, щоб острів увійшов до складу ЗСА. Для всіх тут очевидно, що це принесе масу фінансових вигод пуерторіканцям, які автоматично дистантують американське громадянство.

П. Россельно зійняв пост губернатора за листа, зававши під час виборів поразку Вікторії Муньоз, яка виступала за збереження для Пуерто-Ріко статусу члена коммонвелту. Прихильники М. Муньоз твердили, що якщо населення відстане не тільки фінансову підтримку, але і нову відповідальність у вигляді федеральних податків.

Науковці з України доповідатимуть в Чикаго

Чикаго (ЕУД). — 3 нагоди перебування в Чикаго двох відомих учених з України, які візьмуть участь у зустрічі-бенкеті 120-ліття НТШ та призначення фондів для Енциклопедії Української Діаспори в суботу, 20-го листопада, вони також виголосять публічні доповіді для зацікавленої публіки.

Член-кореспондент Академії Наук України проф. Олег Романів, голова відновленого у Львові НТШ, доповідатиме в неділю, 21-го листопада, о год. 1:30 по полудні на тему: „Україна сьогодні: час гріхих реалій та нових сподівань”. Після доповіді запити і диску-

сія. Член-кореспондент АН України проф. Володимир Євтух, редактор журналу „Українська Діаспора” (Київ) прочитас наукову доповідь: „Етно-політичний ренесанс в Україні: проблеми і перспективи”. Ця доповідь відбудеться в четвер, 18-го листопада, о год. 7-й вечора.

Обидві доповіді відбудуться в Українському Культурному Осередку при Чикаго авеню і Оаклі бульварі. Їх спонсорують редакція „Свободи” та Української Діаспори. Осередок НТШ в Чикаго та місцеве Товариство Сприяння Народному Рухові України.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 11-го листопада, в ЗСА обходили свято День Ветерана та 75-ту річницю закінчення Першої світової війни. Президент Білл Клінтон взяв активну участь у відзначенні цього дня покладанням вінка на могили невідомого воїна на Національному військовому цвинтарі в Арлінгтоні, Ва., поблизу Вашингтону. У своїй промові з цієї нагоди до кількох сотень американських ветеранів Президент перестерігав, щоб не допустити до повторення історії — нахилу до ізоляції країни та занурення у виключно внутрішні справи, які у висліді доводять до поганих наслідків.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Уряду твердять, що минулого тижня конгресмени зі штатів, де вирощують тютюн, звернулися до Уряду президента Білла Клінтона з пропозицією зменшити пропоновані підвищення податків на сигарети в заміну за гроши на підтримку прийняття Північно-американського волюнтарного торговельного договору. Однак, як заявив головний координатор вище згаданого договору у Білому Домі Ілліанн Дейлі, що пропозицію було розглянено та відкинено як неактуальну.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНА ГРУПА корпусу морської піхоти ЗСА прибула до столиці України. Групу очолює бригадний генерал, заступник командуючого силами корпусу морської піхоти Військово-морського сил ЗСА в Атлантиці Джан Ровдс. Американські військовослужбовці виступлять перед керівниками Міністерства Оборони України, інформуючи про мету і завдання морської піхоти ЗСА. Ці відвідини є вислідом недавно підписаного меморандуму про взаєморозуміння і співпрацю в царині оборонних і військових відносин. Згадана група має в плані відвідати Одесу та Симферопіль.

ПРЕЗИДЕНТ БІЛЛ КЛІНТОН опублікував свого листа до головного прокуратора ЗСА Джент Ріно, в якому доручає їй приготувати законопроект для поширення законів про можливість притягнення до судової відповідальності тих, які займаються дитячою порнографією.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ НА променаді перед Капітолем у Вашингтоні зібрався тисячі американ, хто у цивільному, а хто у односторонній різни частин американських збройних сил, але всі прибрані військовими медалями і нагородами. Це зібрання жовітньо ЗСА, яке відбувало свою військову повинність у В'єтнамській війні, щоб звести своєму присутності святочне відкриття нового пам'ятника американським жінкам — учасницям В'єтнамської війни.

ІРЛАНДСЬКА ГАЗЕТА „Айріш Таймс” у Дубліні, столиці Ірландії, на своїй передовій сторінці опублікувала листа президента Білла Клінтона, де він пояснює чому не погоджується видати візи в'їзду до ЗСА політичному керівникові Ірландської республіканської армії. Лист до посадики Нью Йорку Дейвида Дінкіна, який звертався за дозволом до Президента, щоб запросити до Нью Йорку Геррі Адамса на прохання американських ірландців. У згаданому листі Президент заявив, що „існують докази дальної участі Г. Адамса у виробленні стратегії найвищих ешелонів ІРА”.

Під знаком виборів в Україні

Хоча вибори до Верховної Ради України мають щойно відбутися 27-го березня 1994 року, вони вже тепер цікавлять і хвилюють громадян в Україні та діаспорі. Вибори першого демократичного українського парламенту — це безумовно величезна подія, але було б недобре, якби вони відбувалися в атмосфері суперництва кандидатів з відсутністю на задній план найважливішої нині проблеми в Україні, її економіки. За дотеперішніми рішеннями Верховної Ради новий парламент має складатися із 450 депутатів, має бути однопалатним, а з кожної виборчої округи, яких буде 450, мають обрати по одному депутату, які отримають найбільшу кількість голосів. Проект системи пропорційних виборів Верховна Рада відкинула. Покищо трудно передбачити, хто у новій Верховній Раді матиме більшість і чи взагалі той новий склад її буде працездатний. Можна здогадуватися, що багато теперішніх депутатів уведе і до нової Верховної Ради України. Найбільша журба, щоб у новому українському парламенті не було ще більше комуністів, як їх тепер.

За останніми вістками, лідери демократичних партій здають собі справу конечності якось єдиного демократичного фронту. Українська діаспора в цій справі може впливати тільки ось такими газетними порадами дуже загального змісту, бо ми не можемо втручатися у внутрішні справи України та ще й в теперішньому стані її економічного та адміністративного хаосу. Були в українській громаді в Америці думки, щоб створити тут поважний виборчий фонд для сприяння виборам в Україні. У теорії це виглядає логічно, у практиці — неможливо виконати, коли невідомо, хто буде кандидувати і кому можна б послати грошову допомогу на цілі виборчої кампанії. Ясно, що взагалі діаспора може допомагати Україні перш за все для культурних і харитативних цілей, та не повинна втручатися у внутрішні політичні розгри. І тому також із цього погляду якась фінансова допомога виборчій акції практично недоцільна.

Схвалення Верховної Ради щодо однопалатної системи парламенту може вказувати вже і на майбутню конституційну постанову. Одно чи двопалатний парламент — це справа дискусійна. В американському Конгресі маємо дві палати: нижчу палату конгресменів і вищу — сенаторів. В Англії традиційна система також двопалатна — з палатою півнів. У колишній австро-угорській монархії була в парламенті „палата панів“ із так званими вірлістами, представники Церков та інших установ. При наявності різних національних груп в Україні й теперішніх десятків політичних партій автоматично насувається потреба мати тільки однопалатний парламент.

Мова покищо тільки про вибори до Верховної Ради. У червні наступного року мають відбутися вибори нового Президента. В Росії Борис Єльцин, мабуть, не буде кандидувати в 1996 році, але заповів згошення ним такого кандидата, який запевнить Росії „тверду владу“. Над виборами Президента в Україні висить покищо великий знак запиту. Всілякі персональні комбінації — це здогади, які не мають ніякої реальної підстави.

На цьому місці була вже мова, що в Україні чомусь не ставляється з повагою до жінок, дарма що жінки з високою освітою мають не менш кваліфікації, як чоловіки. Було б добре, якби в новому українському парламенті засів гурт українських громадян, бо жінки з природи практичніші і мають більше реального глузду. Може вони могли б вплинути, щоб в українському політичному світі було менше доктринерства та особистого амбіціонерства, а більше зрозуміння для конструктивної праці без уваги на партійні різниці.

БОЙОВИКИ ІСЛЯМСЬКОЇ партії Афганістану Гульбеддіна Гекматіяра захопили двох чужинецьких журналістів — кореспондентів агентства Франс-Пресс Теренса Вайта і Ассюшіейтед Пресс Джана Джоннінга. Їх викрали в той момент, коли в супроводі групи прихильників Іслямського товариства Афганістану вони оглядали район недавніх збройних сутичок між загонами двох головних груп муджахедінів в долині Тагаб, 60 км від афганської столиці.

Така культура здатна подати невичерпну багатоманітність особистих творчих стимулів із суспільним імперативом, пов'язуючи їх з історичною традицією і даючи широку історичну перспективу. Така культура не тільки репрезентує образ народу для інших народів, а й стає спроможною активної взаємодії у системі світових культур, обмінюючись з ними глибокими імпульсами.

Формування такої національної культури потребує проведення відповідної культурної політики нашої держави.

У Концепції насамперед слід відокремити предмет культурної політики, мету і засоби.

Предмет культурної політики це не просто певні групи закладів культури (театри, музеї, бібліотеки тощо), а вся сукупність регульованих соціокультурних процесів та взаємодій, пов'язаних із творенням, зберіганням, розповсюдженням культурних цінностей, їх сприйняттям, а також з організацією дозвілля, що теж має важливе значення.

Мета культурної політики сприяти розвитку й самореалізації особистості, гуманізації суспільства, утвердженню і розвитку

Іван Дзюба,
міністер культури України

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ І ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ

VI.

демократичної української держави через духовне відродження, створення цілісної національної культури, яка активно входила б у світовий культурний простір, а також через підтримку культур національних меншин.

Засоби культурної політики. Тут особливо необхідне впровадити нове, оскільки нам треба відходити від директивного, адміністративно-командного керування культурою, незважаючи на рутинний спротив. Мусимо йти до цілісного програмування, визначення пріоритетів, створення законодавчої і нормативної бази, керуючись якою, заклади культури могли б самоврядно виконувати свої функції. Треба передбачити поєднання центрального координування із розвитком регіональних структур. Водночас доведеться враховувати взаємодію з приватною ініціативою, яка вже нині починає виявлятися в сфері культури і часом дає добрі результати.

Окрім загальнозначущих для культури завдань, наша культурна ситуація зумов-

лює певні особливості, пов'язані з нашою історією, гіркою спадщиною. Як на мене — я вже про це говорив — у найближчому майбутньому, саме в культурній сфері вирішуватиметься доля України. Бо навіть, якщо вона остаточно утвердиться політично і економічно, над нами ще довго тяжітиме культурний колоніалізм. Тим паче, що Україна існуватиме у досить відкритому геополітичному просторі, зазнаючи різноманітних впливів. Якщо ми не створимо сильної культурної традиції, ми будемо беззахисні.

Важливим аспектом нашої Концепції має стати аналіз нинішньої соціокультурної ситуації. Вона, зокрема, показує, що покищо не мають успіху спроби піднесення культурної сфери на якісний рівень, гідний незалежної європейської держави, — особливо в тих ділянках, що мають індустріальний характер (телебачення, відео, кіно, радіо, видавнича сфера і друку, шоу-бізнес тощо).

Серед причин — крім відзначених уже раніше — такі:

— дуже низький стартовий рівень, особливо в матеріальній базі та кваліфікації кадрів;

— величезна інертність успадкованих від минулого структур при надзвичайній швидкості їхнього пристосування до нової кон'юнктури;

— бідність і застарілість теоретичних розробок у сфері культурної політики, брак свіжих концептуальних творчих ідей.

У загальному річчій суспільних та господарських реформ, що їх процес, сподіваємося, відбуватиметься в Україні, реформування культурної сфери має сконцентруватися, на наш погляд, на таких головних напрямках:

1. Демоніфікація індустрії культури з певним (різним для окремих галузей — театру, кіно, книгодрукування, відео, шоу-бізнесу) роздержавленням її.

Водночас — створення на законодавчому рівні системи матеріального, правового, психологічно-педагогічного і організаційно-методологічного забезпечення широкої доступності цінностей культури для всіх верств населення; розробка державних гарантій захисту від надмірної комерціалізації культури та від порушень принципів соціальної справедливості — особли-

(Закінчення на стор. 5)

Олена Башун,
Україна

ПЛІДНА ПРАЦЯ У ДОНЕЦЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

реалізується в університеті народознавства, де є українська секція. У рамках університету пройшли літературно-музичні вечори, присвячені В. Стусові, М. Лисенкові, театралізоване Шевченківське свято „Непогасний світоч“, презентації книжок І. Багряного „Сад Гетсманський“, Богдана Сушинського „Степові лицарі кардиналу“. Нарешті читачі зможуть познакомиться з творчістю Ліни Костенко, Володимира Сосюри, Івана Драча та багатьох інших. Пізнавальними були і лекції „Історичне минуле України“, „Українське традиційне житло“, „Література української діаспори“, професійний рівень яких забезпечують професори та вчені Донецького державного університету.

Спільні інститутом вдосконалення вчителів дні інформації „Народознавство на лекціях української мови і літератури“ надали можливість доторкнутися до низки призабутих сут українських традицій.

Відродження духовності народу неможливе без знання правдивої історії через широке ознайомлення з пам'ятками матеріальної культури і творчої думки, набутоків науки і мистецтва, релігії, а також обрядів

і звичаїв наших далеких і близьких предків. Та завдяки пошерепах ті знання, якщо десятиліттями (навіть століттями!) білою плямою фальші ретельно маскувалися чорні діри нашої історії. Історично склалися так, що душу українців, їхню національну свідомість, їхню мову, культуру, звичай нищили, вбивали протягом багатьох і багатьох літ. І ось тепер почала з'являтися література, правдиво відтворююча історію, культуру, традиції. Така література збирається бібліотекою крихтами звідусіль. Більшість книжок отримується з хатини. Але для цього також налагодилися й найрізноманітніші контакти і зв'язки.

Література української діаспори, що її отримує Донецьке обласне Товариство української мови ім. Т. Шевченка з ЗСА, а це і щорічні альманахи УНС, журнали „Сучасність“, „Українська жінка“, різноманітні книжки, вже другий рік виставляються у бібліотеці. До речі, ця виставка демонструвалася у телевізійній передачі „Живе слово“, підготовленої обласною телевізійною радіофономією. Цю передачу потім змогли побачити в державному телебаченні всі жителі

України. Відеокасета передачі зберігається у бібліотеці.

Бібліотека історичної літератури, зібрана Товариством української мови ім. Т. Шевченка і представлена в бібліотеці, викликала живий інтерес читачів. Багато книжок відібрано і привезено з наукових бібліотек Львова. Ряд видань допомогло придбати Товариство „Просвіта“, 60 книжок з історії України подарувала Українська Республіканська Партия, 12 томів з 21-томного видання „Літопис УПА“, які вишили у Канаді, — Донецьке військово-педагогічне училище.

Знайомитися з життям української діаспори допомагає піврічна підбірка газет „Свобода“ та „Український тиждень“, яку передає Товариство української мови ім. Т. Шевченка. Бібліотека і в подальшому зацікавлена отримувати ці газети, та інші періодичні видання і буде рада їх отримувати, якщо хто має можливість спонсорувати цю акцію, або окремі громадяни зможуть надсилати їх після прочитання.

Для розбудови української держави потрібна література й про нові технології, сучасні знання, досвід розвинутих країн. Більше 50,000 примірників налічує література іноземних мов, яка зібрана в спеціальному відділі. Брак валюти зава-

(Закінчення на стор. 6)

Іван Кедрин

Перед ювілеєм УСС

У 1944 році буде докладно 80 літ, як постанала перша новітня українська військова Формация Українських Січових Стрілців, від часу як Катерина II розгримала Запорізьку Січ 1776 року. У підготові до того ювілею Головна Управа Об'єднання колишніх воїнів українців в Америці (ОБ-УВА) під головуванням Осипа Труша разом із малим гуртком приязних ділових одиниць організувала прегарну військову історичну виставку — виключно під кутом Українського Військового Стрілцтва. За статуту Об'єднання Січових Стрілців великої комбатанської організації, якої першим головою був Дмитро Галичанин і після нього д-р Володимир Галан — центральні завжди є там, де живе її кожний часинний голова, — тепер у Ньюарку, стейт Нью Джерсі.

Парохія української католицької церкви в Ньюарку — о. Франко Шадяк, ЧНІ, — парох; співробітник: о. Іван Стухляк, ЧНІ, о. Іосиф Денишук — яка зберігає тісний зв'язок із громадою, радо віддала велику церковну залу у партері під святинією організаторам цієї виставки. Відвідувач не може вийти з дива. Понад 3,000 експонатів, величезною почастию від малого формату листівки до великих індивідуальних і гуртових портретів у гарних рамках, — географічні карти місцевостей, де УСС перемогли, українська преса з 1914 року, особливо кілька чисел львівського „Діла“ (писаного тоді ще з двома крапками над „і“) — багатий музейний матеріал, зібраний, впорядкований, відреставрований, побільшений — виготовлений з очевидним найбільшим сантимоном.

Цікава історія цієї збірки. Її гуртовий загін у Німеччині і завдяки розумові та дбайливості кількох осіб — перевезли той архів УСС коштом 3,000 дол. до Америки. Частина архіву перекладувалася в історика формаций УСС д-ра Степана Ріпкевича. Сестра покійного С. Ріпкевича передавала той архів тодішньому голові НТШ д-рові Ярославові Падхові і та частина архіву переховується в будинку НТШ у Нью-Йорку. Добре було б, якби ті обидві частини великої історичної вартості з'єднали і передали до музею в Україну. Клопіт той, що покищо нема в Україні військового музею, а характер експонатів — тих в Ньюарку і тих в Нью-Йорку — ніяк не підходить до музеїв образотворчого мистецтва. Над цією проблемою задумуються тепер причетні до цієї справи діячі і вона на-

певне знайде свою позитивну розв'язку.

80 років — здоровий кусясь часу. Кажуть, що залишилися ще в живих два-три колишні Усуси — менше пальців однієї руки. Але залишилися не тільки легенди цієї унікальної формации, залишилися писані документи її світлин — наче живі свідки славетного минулого. Сьогодні, коли відродилася українська держава, втратила на актуальності важка проблема, яка стосувалася до всіх новітніх українських військових формаций, особливо до легіонів Українських Січових Стрілців при австрійській армії і формаций Першої Української Дивізії „Галичина“ за Другої світової війни при німецькій армії. Своїм характером і своєю історією вони дуже різні, але мають дві тотожні риси: патріотизм однаково воїнства, як старшинського корпусу, і настанову проти царської Росії за Першої світової війни і комуністичної за — Другої. Легіон Українських Січових Стрілців став елітарною частиною Української Галицької Армії, архів якої — безслідно пропав. З-посеред усієї літератури про УСС — найкращий твір: „Степан Ріпкевич: Українське Січове Стрілцтво. В-во „Червона Калина“. Нью-Йорк, 1956р., стор. — 352. Не слід переплутувати формаций Українських Січових Стрілців з формациями так званих „київських“ Січових Стрілців, елітарної частини Діючої Армії УНР. Гурт колишніх українських старшин заснував у 1920 роках у Львові, Видавництво „Червоної Калини“ і спеціально цілком — друкувати матеріали, які поглиблювали би культ рідної зброї. Служив тій цілі „Літопис Червоної Калини“. Заходома св. п. д-ра В. Галана постав організм ОБ-УВА „Голос Комбатанта“, — спершу, як неперіодична сторінка у „Свободі“, згодом, як окремі місячники. Головна Управа і Української Дивізії видавала у Мюнхені журнал „Вісті“. На основі порозуміння, до якого дійшли представники обох тих комбатанських організацій — св. п. ген. Аркадій Вайльський і автор цих рядків від ОБ-УВА і св. п. Любомир Ортинський від і УД УНА, почав появлятися журнал „Вісті Комбатанта“, який існує по нинішній день під редакцією голови Головної Управи і УД УНА д-ра Мирослава Малецького у Торонто.

Належить пошана і вдячність усім тим, які дали плекають культ української збройної сили, як ось одні організатори вистави УСС у Ньюарку.

(Закінчення на стор. 6)

„ШОВКОВА“ РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

(Уривки із брошури авторства Романа (Сербина) і Ярослава Харчука, яка появилася в Монтреалі 1993 року)

VI.

Ми вважаємо смішними процеси французьких жидів за слово „жид“, не розуміємо, як можна вимагати від поляка, щоб він своє „jud“ замінив словом „stargakoppu“, що позначає — і то досить несподівано — одну лише релігію, а не племінну особливість жидів, і визнаємо, що подібна ж вимога до малорусів також позбавлена усякої основи. Навіть у російській мові не завжди слід сприймати слово „жид“ у значенні образливому: назва „жид“ там більш народна, а „євреї“ більш офіційна, і якщо хтось призивається до першої і жививає її тільки за звичкою, то від нього не зовсім справедливо буде вимагати, щоб він змінив свою звичку, набуту ще в дитинстві, з тієї причини, що ми дивимося на неї, як на кривду для нас“.

Якщо „Сюон“ визнавав, що навіть в російській мові можна було оправдати деякі випадки вживання слова „жид“, то тим більше не міг він домагатися усунення цього слова з української мови. І редактор кінчає таким висновком: „Поскілки редакція [Основи] доводить, що в слові „жид“ немає нічого кривдного і що в південноросійському наріччі не потрібно його замінити ніяким іншим, із нею не можна не погодитися в усьому“.

За перших років совєтського режиму слово „жид“ ще вживалося українцями як нормальний термін. Доказом цього може послужити київське видання ВУАН 1928 року під заголовком „Збірник праць жидівської історико-археологічної комісії“ (Кн. I). Але в другій книзі, виданій кілька років пізніше, слово „жидівської“ було вже замінено

словом „єврейської“! Ще одним словом русифікаторський режим старався відчужити українців від інших слов'янських народів і прикувати до російської мови...

Та зречення слова „жид“ не таке просте як зречення чисельника „дев'ятдесят“. Це потягнення не лише мовного значення. Якщо відкинемо це слово за те, що воно образливе, і засудимо усіх, хто його вживав і вживає — то як з нашою літературою? Чи не уся вона тоді (дословно) виглядатиме антисемітською? Хіба що будемо її цензурувати і виправляти, за „совоукраїнським“ правописом! А що коли дитині попаде до рук нецензурований „Кобзар“?

Висновки

Ця коротка брошура популярного характеру не може охопити всього обсягу проблем, які нагромадилися в українській мові під тиском агресивної, високорозвиненої, державної на протязі кількох віків мови росіян. Статус державної мови дає їй носіям відчуття самопевності, непомильності в історичній рації їхньої мови. Якщо порівняти це з нашою ситуацією сьогодні, коли українська мова нібито стала державною, то замість самопевності бачимо там арогантізм, зарозумілість її зрусифікованих носіїв, замість відчуття непомильності — невміння визнати свої помилки. Звичайно ж це тому, що кілька віків державності мови — це не те саме, що кілька років. Та й ці кілька років не відзначилися надто великим ентузіазмом нових державників у галузі мовної політики. Вони можуть відповісти нам, що кризова економічна ситуація не залишає часу і фондів на такий локсус, як розбудова і вдосконалення мови. Але в той самий час відомо, що іще від часів старого режиму залишилися в Україні люди, яким являється призначено займатися не економікою, а мовою. „Шведь, знай своє шевство“ — радить українська приказка. Але знай його добре — додамо ми від себе. Не може

бути оправданням те, що економічна ситуація чогось не дозволяє: філолог не змінить економічної ситуації ні в один, ні в інший бік, а тим більше не змінить він її, покількиво бовтаючись у калабані своєї колоніальної мови. До речі, економічна ситуація Шевченка аж ніяк не допомогла йому думати широкомаштабно.

Небажання радикально переглянути правопис в Україні — це явище, крім усього, психологічне. Там усе ще існує у свідомості народу — в тім числі і мовознавців — той великий мур, який довго-довго відділяв Україну від Заходу. Починаючи думати про те, що наша мова європейська, а не лише східнослов'янська, можна тільки після психологічного подолання цього мур. Українська офіційна делегація, яка в 1962 році полетіла літаком до Парижу, була шокована одним фактом — відстанню. „Як же він близько, той Париж!“ — вигукнув один високопоставлений член делегації, який до того літав тільки на схід — аж до Владивостоку. Отож треба літати і їздити — і тоді в уяві українця з України вимальовується цілком нова карта світу і Європи. І стане цілком очевидним те, що слова, власні назви й імена, що прийшли із Заходу, обов'язково потрібно писати і вимовляти так, щоб вони були зрозумілі для західних сусідів. Діаспора ж має ту перевагу над українцями в Україні, що конче правильної транслітерації для нас — це питання коректності, поваги до мов народів, серед яких ми живемо, і врешті — поваги до самих себе.

Подолати психологічний бар'єр нелегко — це правда. Слона, наприклад, привчають жити в неволі таким способом: маленьке слоненя ловлять у джунглях і привчають ланцюгом до важкої залізної кулі. Слононя росте і звикає до того, що куля триматиме його на ланцюгу вічно. Воно стає великим слоном — але з ланцюга не вітає. Бо ланцюг вже утворився в його голові...

Це так — але ж люди не слони. А тим більше люди, які все таки спромоглися проголосити свою незалежність.

Едвард КУХАР

ЛВІВСЬКИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР

Двотижнева подорож моя до Львова з Нью Йорку дала мені нагоду звідати особливі цікаві історичні, культурні та релігійні пам'ятки цього прегарного міста, зокрема Львівського оперного театру. Мені пощастило також перебувати серед моєї родини, групи мистців та знавців мистецтва. Їм завдячую можливість відвідати музеї, в тому музею Новаківського та інших. Це дало мені змогу отримати інформації більш в деталях від цих людей, а також набути деякі матеріали, щоб точніше описати Львівський театр опери та балету ім. Івана Франка. Зовнішній вигляд будівлі захоплює спостерігача своєю архітектурою, котра пишастя славою окраси міста Львова майже одне століття. На початку 1890-их років театральне мистецтво у Львові розвинулось до високоякісного рівня, і тоді з'явилася потреба на відповідне приміщення для ставлення опер, балетів та оперет.

В 1895 році оголошено конкурс на кращий проєкт архітектури на будівлю театального приміщення для міста Львова. Першу нагороду конкурсу дістав інженер будівельник, абсолювент Берлінського університету з ділянки архітектури — З. Горголевський, zatrudнений в той час у Львові як директор Львівської вищої промислової школи. Проєкт його тримали в таємниці. Щоб дати змогу журі на справедливе рішення, Горголевський вислав усі плани і обчислення в Ляйпціг, Німеччина, де розглядали плани безімнно. З часом, коли цей проєкт отримав першу нагороду, аж тоді львів'яни довідалися про його архітекту, і тоді Горголевського призначено керівником відповідальним за будівництво.

Під будову приділено площу, через середину якої перепливали ріка Полтва. Дивовижним вибором вибору такого місця, але архітект змінив русло ріки, при чому втворюється своєрідний острів, на якому в червні 1896 року почалась праця підготовки підвалин будівлі. На підвалини ужито перший раз в Європі бетонні плити.

Однак витікання підземних вод і можливе через це нищення будівлі непокоїли кількох знавців архітектури. Кружляли різні сплетні, включно начебто з наміром самогубства архітекту. Доказів на такі твердження не було. Споруджені бетонні підвалини виявилися міцними і надійними. Саме будівництво почалося у червні 1897 року і проходило швидким темпом. Врешті дійшло до завершальної точки будівлі.

До виконання опоряджувальних робіт З. Горголевський zatrudнив кращих архітектів, скульпторів, мистців малярства, інженерів, столярів, слюсарів, які жили у Львові. Деяких фахівців запрошено з інших міст і вони охоче погодилися брати участь у будівлі театру, проєкт якого привертая увагу не абиякою оригінальністю і одноразово відкривав широкий простір творчій фантазії. Працівники будівництва присвятили надзвичайну увагу виконанню своїх завдань. Учні майстрів промислової школи виготовили підлогу з мозаїки перед головними сходами, прикрашеними гербом міста Львова, і світильники з бронзи, що стоять на мармурових підвешеннях. Головні будівельні праці взяла на себе фірма львівського інженера І. Левинського. Вентиляцію, опалювання, освітлення виконала німецька фірма Сіменс.

Особливу увагу звернуто на протипожежну безпеку приміщення. Для цього споруджено системи сходових кліток кожного балкони, додаткових виходів і максимальне освітлення усіх коридорів і сходів. На спорудження й упорядкування театру, що тривало понад чотири роки, видано 2,5 мільона австрійських корон. Більшість коштів надійшла з міської управи, а решту зібрали громадяни Львова їхніми добровільними жертвами.

Стиль архітектури вибрано за традиційним стилем ренесансу та барокко з доволним вибором проєктування і декору. Хоч прикраси будинку мають характерні риси різних стилів, однак їх гармонійне поєднання і розміщення з мистецьким смаком творить архітектурну цілість. Збудований з каменя полянського вапняка і тернопільського пісковика, будинок має форму видовженого прямокутника. Архітектурні деталі і скульптури є окрасою ззовні і середини будинку. Крилаті постаті символічних бронзових фігур, що представляють Трагедію з маскою та Музику з лірою, скрашають сторони фасаду. Найвищу частину фронту вивершує постаць Перемоги з пальмовою галузкою в руках — нагородою тим, котрі посвятили себе служінню високому ідеалам. Мистець цих фігур — скульптор П. Війтович.

Фасада захоплює вибором скомплікованих форм колон, балюстради (поруччя), ніш (вглиблення) та плоскорізьби. Від низького цоколя (декоративної частини нижньої стіни) до рівня першого поверху стіни викинені рустикою. Нижня частина фасаду вглиблене тріє масивних дверей головного входу. Три арки над карнизом (горішнім викиненням стіни) формують лоджію (відкриття, покрите дахом чи вглиблене в будинок). Навіщо і направо від лоджії у замкнених частинах фасаду в нішах, обрамлених двома колонами, дві статуї. Одна (справа) представляє Трагедію (скульптор А. Попель); друга (зліва) — Комедію (скульптор Т. Баронг).

Над головним карнизом фасаду Атлас і дев'ять муз (скульптор А. Попель). Над тим, у трикутному тимпані, багатопігурна композиція розкриває основу театального мистецтва — життя, що складається з радощів і страждань. Посередині старець, чи не кентавр Хірон, наче сидить на Сфінксі, поучає молодь. По обох боках — життєві веселощі і смутки. З правого боку — безтурботність: дві пари людей. Зліва — драматична сцена: викрадення дівчини. За нею: поранений лицар вмирає на полі бою, з ним наречена, яка оплакує його. Тут і відповідна емблематика: сокіл, щит і меч — ознаки героїзму і мужності.

Зовнішній вигляд театру монолітний, що відрізняє його від подібних споруд. Внутрі театру прикраси з різнокольорового мармуру і позолочення. Головний вхід веде у вестибюль, посеред якого сходи на висоті двох поверхів. Над сходами, що ведуть в парадні двері партеру, — великий портал з емблемами Трагедії і Комедії (скульптор П. Війтович). Під цим вмонтовано барельєфну плоскорізьбу З. Горголевського, встановлену після його смерті. Рожевий мармур обрамлює головні сходи, які розгалужуються ведуть на перший балкон. Пілястри з алябастру розділюють аркади балконів. Стіни оздоблені орнаментами, вінками з троянд, пальмовими галузками та лавровим листям. Дванадцять розмальованих полотен, розміщених під пляфоном, містять емієми пір року, різноманітних промислів, науки, працївійської хоробрості і різних видів мистецтва за мистецьким проєктом Т. Попеля, учня відомого польського мистця-малювача Яна Матейка. Панно виконане на спеціально замовленому бельгійському полотні, наклеєному на бетон.

Дзеркальна зала-фойє — розміщена напроти входу в партер. Вікна, звернені на південь, дають гарний вид на площу біля театру. Над вхідними прорізами фойє — чотири жіночі постаті (скульптура

П. Війтовича) зображують Любов, Задриість, Материнство і Гордість. Численні розмальовані полотна, що декорують стіни, стропи і пляфон (викінчені стеля), представляють мистецьку галерею. В осередньому місці над дзеркалами зображені чотири пори року: хлопчик в квітах — Весна, зі сопілкою — Літо, із плодами і хризантемами — Осінь, хлопчик при вогнищі — Зима. Над бічними дзеркалами — головні чотири частини світу: Європа, Азія, Африка і Америка, роботи мистця М. Гарасимовича.

Великі картини зображують популярні, зокрема для поляків, теми кінця XIX століття, такі як вистави „Галька“ Монюшки, „Відмова грецьким послам“ Кохановського, „Барбара Радзівіл“ А. Фелінського та „Балладина“ Юліюша Словацького. Центральні картини створені за сюжетами двох популярних комедій „Фірицько-зальотник“ Ф. Заблоцького та „Помста“ Олександра Фредра, діда Митрополита Андрея Шептицького. Великі картини розбиваються чотирма жіночими портретами-символами: Героїзму, Покори, Справедливості й Мудрості, твори різних мистців під керівництвом С. Дембського.

Заля глядачів у формі ліри здійснювалась під керівництвом С. Райхана. Картини секторів, що оточують канделябр, зображують алегоричні жіночі постаті — Грацію, Музику, Танець, Крику. Дому, Натхнення, Невинності, Ілюзію і Правду. Розкішну ліпнину (плястер), що прикрашає залю, виконав П. Війтович, Джованетті і Підгурський під керівництвом П. Гарасимовича.

Середину стелі-пляфона — декорує канделябр проєкту З. Горголевського. Три балкони відрізняються один від одного своєю різноманітністю декору, де представлено різні мітологічні сцени. Їхній партеру прикрашені колонами коринтського стилю. Партер, ложі і три балкони приміщують понад тисячу осіб. Заля від сцени відокремлена протипожежною металовою завісою, де зі зовні зображено види Львова при кінці XIX століття мистця С. Ясенського. Мистецьку цілість залі завершує ефектовна завіса „Парнас“, подарунок театрові від художника Г. Семирадського, зміст якої — це сенс духовного життя і діяльності людини. Декоративна завіса театру є одним з найкращих творів Г. Семирадського. Вона є власністю Львівської картинної галерії, а зберігається в театрі.

На протязі десятиріч елементи природи мали значний вплив на будинок як назовні, так і внутрішні, і тому від 1978 до 1984-го театр перейшов головну реставрацію та реконструкцію. Велика будівля була театру знову служить людям міста Львова як культурний осередок.

ДІЯЛЬНІСТЬ ЛВІВСЬКОЇ ОПЕРИ

Напівааматорські, напівпрофесійні театральні групи існували в Галичині ще в XVI столітті. Сутопрофесійний театр почав діяти у Львові при кінці XVIII століття. Під час Австрійської монархії у Львові проживало багато австрійських урядовців, військовиків і підприємців. Львів одержав статус центру нової австрійської провінції. Щоб ще більш пожавити культурне життя, виникла ідея створити постійний театр драми і опери.

Тому в 1776 році з Варшави запросили професійну групу німецьких акторів, солістів, хор і оркестру Ф. А. Геттендорфа. Ця група ставила опери, музичні комедії та інші театральні вистави у споруджених на скору руку приміщеннях. Згодом театральне приміщення зроблено з перебудованого францисканського костюлу. В ньому відбувалися з успіхом опери Моцарта „Дон Джованні“ і „Чарівна Флейта“, Дж. Паїзієлю „Фраскітанка“ і „Король у Венеції“ та інші.

У 90-ті роки XVIII століття виявилася значно композиторська діяльність диригента театру Ю. Ельснера. Під його керівництвом виконано його твори „Дивні Брати“, „Амазонка“, „Переодягнений Султан“

Розвиткові театального мистецтва у Львові сприяв енергійний літератор, перекладач світової літератури — В. Богуславський, в мелодрами і опери уводячи балетні сцени. Творчість Богуславського продовжував польський актор і режисер Я. Калінський, який очолював театр понад 20 років. В той час ставили опери Моцарта, Вебера, Обера, Россіні, Майрбера, Белліні, Куаньє та інших композиторів. В 1842 році у Львові відкрився театр Скарбека, який уважався найбільшим в Європі (Сьогоднішній театр ім. М. Заньковецької).

З надзвичайним успіхом відбувалися тут опери-прем'єри Верді — „Ріголетто“, „Травіата“, „Аїда“, „Дон Карлос“, „Трубадур“, „Отелло“, як також опери Вагнера — „Льонгрін“ і „Рієнці“. Виставляли тут також вісім опер С. Монюшки, в постановці яких брав участь сам композитор. У Скарбівському театрі почали творчу діяльність композитори М. Солтис, В. Желенський, Л. Ружицький, І. Падеревський.

Сцена Львівського театру стала місцем дебютів молодих співаків, випускників місцевої консерваторії: Соломії Крушельницької, Модеста Менцинського, Олександра Мишуги, Є. Гушалева, Р. Любинецького, А. Дідюра, В. Качмара. Приватний міський театр у Львові був одним місцем, де артисти-українці мали змогу брати участь в театральних виставах.

Значний вплив на розвиток українського театру у Львові мали національні традиції мандрівних груп, в тому товариство „Руська Бесіда“, засноване в 1864 році. Крім західноєвропейських опер і оперет „Руська Бесіда“ ставила оперу „Запорожець за Дунаєм“ С. Гулака-Артемовського; „Чорноморці“, „Наталку Полтавку“, „Різняну ніч“ і „Утоплену“ М. Лисенка; „Катерину“ М. Аркаса.

Великий вклад і посвятили дав у театр український письменник і композитор Сидір Воробкевич (псевдо Данило Млака). На сцені виставляли його твори: „Убога Марта“, „Гнат Приблуда“, „Ольга“, „Довбуш“. Автором ряду мелодрам був Анатоль Вахнянин. З успіхом на сцені переходили мелодрами „Роксолана“ Дениса Січинського; „Олеся“ і „Маріяка“ П. Бажанського. З часом був заповнений репертуар театру „Руська бесіда“ музичними творами відомого актора і режисера Йосипа Стадника. Співпраця його з актором, диригентом і керівником театру „Бесіди“ (в роках 1915-18) Василем Коссаком на початку цього століття дала можливість поставити вперше на українській сцені в Галичині опери „Галька“ — Монюшки; „Фауст“ — Гуно; „Кармен“ — Ж. Бізе; „Мадама Баттерфляй“ — Дж. Пуччіні; „Євгеній Онегін“ П. Чайковського; „Роксолана“ — Д. Січинського, „Травіата“ — Дж. Верді, „Продана Наречена“ — Б. Сметани. Багатолітня діяльність

різних театральних груп дала добру основу розвитку театального мистецтва.

Викінчення Великого міського театру прийшло на час, і 4-го жовтня 1900 року відбулося урочисте відкриття при участі численних делегацій з інших міст. Між почесними гостями були польський письменник Генрик Сенкевич, композитор і піаніст Ігнаці Падеревський, мистець-малювач Г. Семярадський, директор театру товариства „Руська бесіда“ І. Гриневецкий. На відкриття театру дали прем'єру опери „Янек“ В. Желенського, спеціально написану з цієї okazji. Головні ролі виконували Олександр Мишуга, Я. Королевич, Г. Збонська-Руховська. Мишуга здобув тоді славу талановитого тенора цього театру. В сезоні 1900-01 років Мишуга відспівав одинадцять опер.

Творче життя театру почалося успіхом. Тут виступали найкращі українські мистецькі сили, котрі походили з Галичини і Буковини, — Соломія Крушельницька, Модест Менцинський, Адам Дідур, Олександр Носалевич, згодом Орест Руснак. У сезоні 1901—02 років в операх „Кармен“, „Льонгрін“, „Летючий Голландець“ співав героїчний тенор Євген Гушалева, а його партнеркою була примадонна паризької опери Шарльота Вінс.

Для публіки міста Львова початковий період Львівської опери був повний вдоволення. До цього зокрема причинився тодішній директор театру Т. Павликовський, котрий виявив себе вмілим організатором і талановитим режисером. Заслугою його було також створення великої оркестри професійного рівня. За описію тодішніх критиків було, що Т. Павликовський підняв театр до рівня найкращих європейських театрів. За час його директорської праці в репертуарі театру було 43 опери, 46 оперет і сотні драматичних вистав. Критика додатно реагувала на високий мистецький рівень постанови опер „Кармен“, „Севільський Цирюльник“, „Паяци“, „Фауст“, „Перстень Нібелюнгів“, „Євгеній Онегін“, „Пікова Дама“.

У 1903 році велике зацікавлення викликали, як згадано, виступи тенора Модеста Менцинського і вже тоді незрівнянної Соломії Крушельницької, велетенський талант якої захопив публіку під час дебюту в 1893 році. Згодом її голос ще більше спожив і розвивувався до найбільш високого професійного рівня. Виступи її часто пов'язувалися з мадридським тенором Й. Руссітано в операх „Манон“, „Трубадур“, „Гугеноти“. В цих виставах С. Крушельницька мала величезний успіх. Улюбленою співачкою слухачів була також Ф. Лопатинська. Вона перейшла з театру товариства „Руська Бесіда“ і її репертуар складався з більше як 40 оперних ролей. Своім співом вона захоплювала Івана Франка. З нею виступали Іван і Катерина Рубчаки.

Важливу подію в історії театру було нав'язання зносин з виконавцями з Наддніпрянської України. В червні 1905 року група драматичних акторів на чолі з Т. Павликовським виїхала в Київ. Надзвичайна приязнь розпочалася з цих двотижневих виступів. Виступи львів'ян одержали високі оцінки в Києві, а після останнього виступу кияни сердечно прощалися з львівськими артистами, даруючи Т. Павликовському срібний вінок, а іншим — цвітні відзнаки.

Приїзд і виступ Марії Заньковецької і Миколи Садовського в Галичині в листопаді 1905 року став великою культурною подією міста Львова. Після виступу в театрі товариства „Руська Бесіда“ у Львові, вони також виступили у Станіславові, Стрию і Перемислі. У лютому 1906 року Заньковецька і Садовський знову прибули у Львів. Тому що їхні вистави проходили при виповнених залах, з'явилася потреба найняти залю у Великому міському театрі. У квітні 1906 року відбулася вистава „Батькова казка“ — за п'єсою Івана Карпенка-Карого (Тобілевича). Партнерами Заньковецької і Садовського були В. Юрчак, С. і Й. Стадники, Л. Крайчуківна, І. і К. Рубчаки та А. Осиповичева. Це було 2-го квітня, а 3-го квітня поставили п'єсу „Чорноморці“ М. Лисенка і М. Старицького. Присутній на виставах Іван Франко висловив велике заходження Заньковецькою та її театальною групою. Міський неукраїнський уряд, стурбований успіхами Заньковецької і Садовського, не дав дозволу цей раз на їхні виступи у Львові, і славні Садовський і Заньковецька змушені були припинити свої виступи.

По Т. Павликовському адміністрацію театру перебрав Л. Геллер, який ще десять років тримав театр на високому рівні, і тоді було поставлено „Перстень Нібелюнгів“ — Р. Вагнера, та оперу класику інших західноєвропейських композиторів. Актори товариства „Руська Бесіда“ показали на сцені театру „Наталку Полтавку“ і „Катерину“ М. Аркаса. В той час саме здобули більшу славу О. Мишуга, Ф. Флорянський та інші. У сезоні 1908—1909 років на сцені театру виступив один з найсильніших співаків того часу Маттіа Баттістіні. З великим захопленням прийняли львів'яни славного баса А. Дідюра, який виконував провідні партії в операх „Фауст“, „Льонгрін“, „Гугеноти“.

Після зміни адміністрації згодом зауважено систематичний занепад. Тільки час від часу виступали тут такі співаки, як Ян Кіпура, Дж. Баллініччі, А. Добощ, Й. Манн, В. Качмар, Є. Чаплінський, Є. Бандровська-Турська. 1921 року, пройшло „Лебедина Озеро“ Чайковського з показом першого балету на сцені театру. Щоб рятувати ситуацію від фінансової кризи та відбутти сезон 1927—28 років, адміністрація театру вклала багато зусиль. Тоді було поставлено опери „Дон Паскуале“ Доницетті, „Рієнці“ і „Дас Райнгольд“ Вагнера та інші.

У тридцять років становище театру значно погіршилось. Низьке оплачування артистів, членів оркестру і хору, також з неясних причин звільнення біля сотні людей, значно послабило силу театру.

* * *

Джерела, з яких черпалися інформації до цієї статті, в більшості, з виданої підсовєтської літератури, де применшується український чинник, а наголошується російський навіть у житті театру. Часто потрапляв я на інформації, пов'язані з комуністичною пропагандою, як наприклад: збори „робітників і трудової інтелігенції“ на площі перед театром з нагоди „возз'єднання“ західних земель України з СРСР у вересні 1939 року.

Відома усім нам у вільному світі, — лише за ті два роки, від 1939 до 1941 року, про велику кількість жертв культуротворців, заборонених комуністичними окупантами в тюрмах міст Західної України та засланих в Сибір на пропаще. Ці всі тисячі жертв свідчать про те горезвісне „возз'єднання“. Не згадується в підсовєтських джерелах, очевидно, про українські таланти, як

(Закінчення на стор. 6-й)

СВЯТКОВА

30%

ЗНИЖКА!

Вписуйтеся сьогодні, і кожну суботу, до 27-го листопада 1993 року, ви щадитимете 30%* на розмовах, зроблених без допомоги оператора, до України, або якоїсь іншої країни вашого вибору.

Ви можете телефонувати на будь-яку кількість номерів в одній країні вашого вибору. Та заощаджувати цілу добу. Немає ніяких обмежень щодо часу. Та ніяких щомісячних внесків.

Крім того, в інші дні продовж тижня до 30-го листопада 1993 року ви отримуєте 20% знижку на усіх розмовах з Україною без допомоги оператора.

НА СВОЮ
ПЕРШУ РІЧНИЦЮ
ПРОГРАМА AT&T SPECIAL
COUNTRYSM SAVINGS ДАЄ
ОСОБЛИВУ МОЖЛИВІСТЬ
ЗАОЩАДЖЕННЯ.

Якщо ви вже вписалися в програму AT&T Special CountrySM Savings, щоб дзвонити до України, вам не треба дзвонити на номер 800. Ви отримаєте усі ці знижки автоматично. Отже, скористуйтеся цією нагодою, щоб подзвонити своїм близьким, що живуть далеко від вас. Можна говорити довше, а платити можна менше.

Вписуйтеся в програму AT&T Special CountrySM Savings сьогодні. Це ще одна частина **Плану Я** від AT&T.

Щоб вписатися, дзвоніть до нас **1 800 858-9026** дод. 7086 від 8 години ранку до 8 години вечора сім днів на тиждень. Можете говорити українською мовою, якщо бажаєте.

Горем опечалений родині висловлюємо наше
глибоке співчуття.

**3-й Курінь УСП І УПС
„Лісові Чорти”**

У безмежному болю і смутку повідомляємо
наших приятелів,
що дня 2-го листопада 1993 року
померла на 67-му році життя
в Рочестері, Н. Й. і тут похоронена
наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, ШВАГЕРКА Я ТЕТА

СВ. П.

**ВІРА НАДІЯ
МОТИКА**
уроджена БАБІЙ

Опечалені:
муж — ВОПОДИМИР
доньки —
МАРТА ТАНТ з мужем КЕНДАЛЕМ
ЛІДА
син — МАРКО з дружиною ВІКТОРІЄЮ
внуки —
ЕРИК ТАНТ
ЛЯРА ТАНТ
НАТАЛКА МОТИКА
швагерка — ІВАННА МАРТИНЕЦЬ
з мужем МИРОСЛАВОМ
племінники —
МИРОН МАРТИНЕЦЬ з родиною
ЛІЛЯ МАРТИНЕЦЬ з родиною

Львівський оперний театр

(Закінчення зі стор. 3)

Володимир Блавацький з його знаменитою групою виконавців, чи Йосип Гіряк, Олімпія Добровольська та інших. Згадується натовість ряд прізвищ, нам відомих ще перед війною з їх більш „соціалістичних“, чи то пак комуністичних переконань, ніж театрального таланту, як Ванду Василівську.

Після другого злочасного „возз'єднання“ в 1944 році описано та подано листу артистів, співаків і виконавців справжнього інтернаціоналізму, зайд, „спроваджених“ з Ленінграду, Москви, Свердловська та інших міст Московії.

Від цього часу починається ера українського театру в неволі, „під московським караулом“, як сказав би Анатоль Свидницький, автор пісні „Вже більше літ двісті“.

Останні роки „перестройки“ дали змогу львів'янам трохи віддихнути та бути глядачами у своєму театрі більш милих їхнім серцям імпрес. Львів'яни у своєму театрі почали почувати себе вільними і мали змогу себе виявити. Тут відтоді не відбувалися імпреси без закінчення їх відспіванням українського гімну „Ще не вмерла Україна“, а часті оклики зі залу — „Слава Україні!“ — виявляли довгоочікувану полешу слова, почувань інтелігентних і багатих на талант львів'ян, парфразуючи Шевченка, „Моїх святих львів'ян і їхніх чепурних львів'янок“...

Старинні львівські будівлі затримали свій дух і чар, якими може тільки намілюватися людина, що залишила їх і вернулася після довгого перебігу часу. Передбаченням і наявним стремлінням є, щоб невдовзі місто Львів стало культурним і мистецьким осередком Східної Європи.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ в „СВОБОДІ“

Адміністрація „Свободи“ запрошує Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналів, Купців, все Громадянство передати свої традиційні святочні привітання у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутки світу.

Величкий тираж СВОБОДИ та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ

1 ряд через 1 шпальту	\$ 7.00	4 ряд через 2 шпальти	\$40.00
1 ряд через 2 шпальти	\$10.00	5 ряд через 2 шпальти	\$50.00
2 ряди через 2 шпальти	\$20.00	6 ряди через 2 шпальти	\$60.00
3 ряди через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах	

ОГЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

за новим стилем до 10-го грудня 1993 р.
за старим стилем до 17-го грудня 1993 р.

Замовлення ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть розміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі, що скорше надійде, а в наступних — за замовленням.

З огляду на величезну кількість побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ за розміром і величиною оголошень, надсилайте до:

"SVOBODA"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
ATT. ADVERTISING DEPT.

СОЮЗІВКА
SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

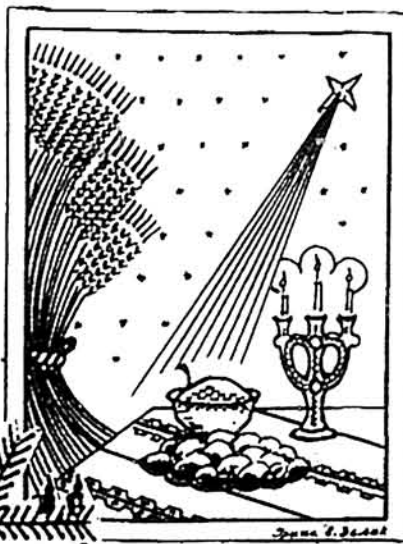
Найкращим різдвяно-святковим подарунком
для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ
з ріднею і приятелями
на СОЮЗІВЦІ!

Прибудьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 24-25-го грудня 1993 р.
або
від 6-го до 7-го січня 1994 р.

Спеціальна оплата
68.00 дол. — стандартні кімнати
78.00 дол. — люкс-кімнати
включає традиційну Святу Вечерю.
На Різдво — снідання і святковий обід
з індиго або стейком.
Включені всі податки і наливне.
Приймається резервація враз із депозитом
по 25.00 дол. від особи.
Оплата за саму Святу Вечерю 17.50 дол.
від особи тільки за замовленням.

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ

є відкрита цілий рік
Маємо великий вибір цінних
подарунків під ялинку,
як і на різні okazji.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

Плідна...

(Закінчення зі стор. 2)

жас придбання такої літератури. Саме тому ми розраховуємо на прямі контакти, які поступово налагоджуємо. Зустріч у бібліотеці з українською діаспорою — організаторами в Донецьку виставки „Американський дизайн“ — проведена спільно з Товариством української мови ім. Т. Шевченка, дала змогу домовитися про передачу бібліотеці багатьох книжок з архітектури, будівництва, дизайну. За це належить признання Марії Перейми.

Цікава зустріч відбулася з донькою одного з будівників бібліотеки, яка будувалася у 1936 році і була відновлена у 1955 році. Вона нині мешкає в Америці і дуже зворушено було спостерігати, як вона гадала і цілувала багатовисоченні бюсти діячів науки і культури, які робив її батько.

Госпіні Бохума, які відвідали бібліотеку, теж надіслали партію літератури. На жаль, все це епізодичні і одноразові отримання. Тісний зв'язок з українсько-американським фондом „Сейбр Світло“ за останні два роки дав змогу отримати неосінчений скарб — довідники, книжки з медичного, бізнесу, медицини тощо. Цікаво було прочитати в газеті „Свобода“ розповідь Ольги Ісаєвич, директора фонду Львівського відділення, про відвідування Америки і домов-

ленність продовження співпраці. Бібліотека незалежної України чекає такої літератури, бо вона потрібна сьогодні як свіже повітря.

Труднощі у книговидавничій справі, невирішеність державного книгопостачання, брак валюти примушує звернутися до всіх, кому не байдуже майбутнє України, об'єднатися на співпрацю і допомогти Донецькій Державній Обласній Науковій Бібліотеці. Для плідної праці на терені розбудови нашої держави і національного відродження створено благодійний фонд „Бібліотека“, який підтримують бізнесові структури міста. Книжками, які ви надішлете до бібліотеки, зможе скористатися п'ятимільйонне населення області.

Бібліотека має можливість створити центр або громадську організацію розповсюдження літератури серед бібліотек області, яких налічується більше 3,000.

Гадаю, цікавий досвід роботи є і за кордоном, з яким хотілося б познайомитися і налагоджувати тісний взаємоблагодійний зв'язок.

Пропоную відгукнутися і ентузіастів-однородців для заснування українсько-американської або українсько-канадської асоціації обміну в галузі бібліотечної справи, що ставить собі за мету сприяти взаєморозумінню шляхом пожелавлен-

ня контактів. Бо незабаром інформаційні потреби регіону змусять бібліотеку звернутися до інформаційного простору регіону розвинутих країн. У бібліотеці розпочата автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів. Створена локальна обчислювальна мережа на базі персональних комп'ютерів IBM, в якій нині працює шість робочих станцій і сервер. Конфігурація мережі в майбутньому передбачає роботу 26 комп'ютерів і можливість використання телефонних каналів міжрегіонального обміну інформацією.

Бібліотека сподівається, що тільки об'єднавши зусилля усіх ми зможемо розширити обмін інформацією, книжками, що, безперечно, сприятиме плідній праці на ниві національного відродження.

Усіх зацікавлених у нашій інформації і готових — співпрацювати, допомагати літературою, просимо звертатися на адресу бібліотеки: 340055 Україна, м. Донецька, вул. Артема, 84. Обласна Наукова Бібліотека.

75-ліття 161-го Відділу УНС в
Ембріджі

Дітвора забавляється на пікніку.

6-го вересня ц. р. у приміщенні Економік парк в Ембріджі 161-й Відділ УНС-юзу відсвяткував 75-ту річницю свого існування. Святування відбулося у формі пікніку, в якому брало участь 175 членів.

161-й Відділ засновано у вересні 1918 року і його ювілей припав також на 100-річчя „Свободи“, напередодні святкування 100-

ліття УНС. Члени Відділу також споминили тих членів, живих та покійних, які причинилися до успішного розвитку Відділу та УНС-юзу.

Під час цієї імпреси члени мали нагоду зустрітися з іншими, відновити знайомства та брати участь в різних іграх: бінго, гра в карти, кручення колеса, софбол та ряд забав для дітей. Йосиф Родько забавляв гостей самозорганізованою музикою. Імпреса вдалася завдяки зусиллям около 30 членів, які не жалували ні часу, ні труду і працювали на користь Відділу.

Микола Дяківський

OKSANA TRAVEL

Шукаємо людину для роботи в туристичній агенції. Знання програми SABRE, англійська, українська мови вимагаються.
TEL: 908-925-0717

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина: ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

Відзнака Легіону УСС Ч. 1.

28 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel (212) 473-3550

Всі найновіші книжки ВІДАННЯ одержите в АРЦІ

ГАМАЛІЯ
ПОДРОЖНЄ БЮРО

43 St. Mark's Place, Suite 6H, New York, New York 10003

Нью Йорк/Київ/Нью Йорк — **ПРЯМІ АВІАЛІНІЯ УКРАЇНИ** \$565
Нью Йорк/Львів/Нью Йорк — **ПОЛУЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ВАРШАВУ** \$649

Для вашої вигоди,
оформляємо маршрути/екскурсії за вашим бажанням,
для особистої чи групової подорожі

для резервації та інформації просимо телефонувати
212 473 0839 або 1 800 HAMALIA

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОДУКТИ В УКРАЇНУ

#1 FLOUR 25 LB SUGAR 25 LB RICE 10 LB MACARONI 10 LB CRISCO 2 LB 10 OZ Total Weight 77 LB \$ 98.00	#4 FLOUR 5 LB SUGAR 5 LB RICE 4 LB MACARONI 4 LB DRY MILK 4 LB DANISH HAM 2 LB CANNED PORK MEAT 24 OZ CANNED BEEF MEAT 24 OZ MARGARINE 1 LB 10 OZ CRISCO 2 LB 10 OZ OIL 1 BOTTLE CHICKEN FLAVOR 13 PCS CHOCOLATE 6 OZ COFFEE 8 OZ TEA 100 PCS Total Weight 44 LB \$ 98.00	CHRISTMAS GIFT FLOUR 20 LB TEA 200 PCS RICE 10 LB SALT 1.5 LB CRISCO 2.5 LB KETCHUP 1.5 LB CANNED PORK MEAT 3 LB CANNED BEEF MEAT 3 LB SUGAR 20 LB CANNED FISH 1 LB MACARONI 10 LB COFFEE 2.5 LB DANISH HAM 6 LB CHOCOLATE 6 PCS Total Weight 95 LB \$ 139.00
#2 FLOUR 20 LB SUGAR 20 LB RICE 10 LB MACARONI 10 LB DANISH HAM 3 LB SALAMI 3 LB 12 OZ OIL 1 BOTTLE COFFEE 8 OZ TEA 100 PCS Total Weight 78 LB \$ 119.00	#5 FLOUR 5 LB SUGAR 5 LB RICE 4 LB MACARONI 4 LB DANISH HAM 1 LB SALAMI 1 LB 4 OZ CANNED BEEF MEAT 24 OZ CRISCO 2 LB 10 OZ COFFEE 8 OZ TEA 100 PCS Total Weight 31 LB \$ 71.00	SUPER FLOUR 15 LB SUGAR 15 LB MACARONI 10 LB DRY MILK 4 LB CANNED PORK MEAT 3 LB CANNED BEEF MEAT 3 LB VIENNA SAUSAGES 1.5 LB CANNED FISH 1 LB GREEN PEAS 2 LB PEANUT BUTTER 1.5 LB RAISINS 1 LB BLACK PAPER 4 OZ CHOCOLATE 6 PCS CHOCOLATE SYRUP 1.5 LB OATS 2 LB 10 OZ RICE 10 LB CRISCO 5 LB DANISH HAM 2 LB SALAMI 2 LB CHICKEN SOUP 24 PCS OIL 2 BOTTLES KETCHUP 3 LB DRY JUICE 1.5 LB HONEY 1.5 LB CUM 30 PCS COOKIES 1.5 LB TEA 200 PCS COFFEE 2.5 LB SALT 1.5 LB Total Weight 122 LB \$ 258.00
#3 FLOUR 10 LB SUGAR 20 LB CANNED PORK MEAT 6 LB DANISH HAM 3 LB SALAMI 3 LB 12 OZ CANNED BEEF MEAT 6 LB MARGARINE 3 LB CANNED FISH 2 LB CRISCO 2 LB 10 OZ RAISINS 1 LB Total Weight 51 LB \$ 111.00	#6 CANNED BEEF MEAT 6 LB CANNED PORK MEAT 6 LB DANISH HAM 5 LB CANNED FISH 2 LB SALAMI 1 LB VIENNA SAUSAGES 2.5 LB KETCHUP 1.5 LB COFFEE 2.5 LB TEA 100 PCS Total Weight 34 LB \$ 93.00	

Europe Enterprise, Inc.

2236 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
(312) 489-9225

Call for order:

1 800 PARCEL 1

VISA and MASTERCARD Accepted.

При замовленні двох, або більше наборів, Ви дістанете, за дармо, велику мапу України!

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ.

щоби в кожній публічній бібліотеці була
повна і тиспа двотомова

Енциклопедія України
в АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Том I. \$95.00
Том II. \$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить \$170.00
включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ
ПЕРЕКАЗАМИ (М. О.) сплати.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302